

Altay Atlı yazdı:

“Hiçbir insan yasadışı değildir”

Avustralya'dan yazan Altay Atlı, Avustralya sahillerine doğru umuda yolculuğa çıkan yüzlerce mültecinin serüvenini köşesine taşıyor. “Yazımın başlığı bana ait değil, Melbourne'daki protestoya katılan bir göstericinin pankartından” diye yazısına başlayan Atlı, mülteci konusunun kanayan bir yara olduğunu altını çiziyor ve Avustralya'ya yılda yaklaşık 5 bin kaçak mülteci girdiğini vurguluyor. Altay Atlı, Avustralya hükümetinin mültecileri değil, asil yasadışı olan insan kaçakçılarıyla savaşması gerektiğini yazıyor. ■ 9'da

Bu haftaki yazımın başlığı bana ait değil. Çarşamba günü Melbourne'un şehir merkezindeki Göçmen Bürosu önünde yapılan protestoya katılan bir göstericinin elindeki pankarttan aldım bu sözleri. Ülkelere kaçmak zorunda kalıp Avustralya sahillerine doğru “umuda yolculuğa” çıkan yüzlerce “insan” hiç kimse tarafından kabul edilmeyip okyanus ortasında ve tropik güneş altında günlerdir beklerken; “insanlık”, “yasadışılık” gibi kavramları tekrar düşüncüyoruz.

Olayı kısaca özetleyelim. Çoğunluğu Afgan kökenli olan 434 kişi, Endonezya'dan Avustralya'ya kaçak yollarla girmeye çalışırken gemileri batıyor. Bu insanlar Norveç bandıralı bir konteyner gemisi tarafından kurtarılıyor. Bu kişiler geminin kaptanından kendilerini Avustralya'nın 1,500 km batısında ve Endonezya'nın ise sadece 350 km güneyinde yer alan Avustralya'ya bağlı Christmas Adaları'na götürmesini talep ediyor ve aksi takdirde intihar edecekleri tehdidinde bulunuyorlar. Kaçak

mültecileri ne Avustralya, ne Endonezya kabul ediyor ve Avustralya sularına giren gemiye SAS komandoları müdahale ediyor. (Bu yazıyı kaleme aldığımız saatlerde ise geminin ve yolcularının durumu hâlâ belirsizliğini koruyordu.)

Olay, ilk bakışta basit bir kaçak olarak ülkeye giriş teşebbüsü olarak görünse bile kanayan bir yarayı tekrar gündeme getirmesi açısından çok önemli. Avustralya'ya yılda 5 bin kaçak mülteci giriş yapıyor. Bunların tamamı yakını İran, Irak, Afganistan ve Pakistan kökenli. “İnsan kaçakçılarına” adam başına 15 bin doları bulan ücretler ödeyen bu kişiler Müslüman ülkelerden vize istemeyen Malezya'ya rahatlıkla girdikten sonra sandallarla Endonezya'ya geçiyorlar. Orada bekleyişten sonra da yine teknelerle Avustralya'ya doğru yola çıkıyor. Arada batan teknelerde boğulanlar ve Avustralya'nın

“Hiçbir insan yasadışı değildir”

MELBOURNE'dan

ALTAY ATLI

atli@deakin.edu.au

ıssız doğasına kurban gidenler de oluyor. Sağ kalanlar ise Avustralya polisi tarafından yakalanıp “gözetli kamplarına” götürülüyor.

Burada bu insanların başvuruları inceleniyor ve mültecilik için gerekli şartlara haiz olup olmadıkları saptanıyor. Ne var ki bu işlem aylar ve hatta yıllar sürebiliyor. Gözlerden uzakta ve bazen de çöl olarak tanımlanabilecek coğrafyalarda yer alan bu kamplarda hayat hiç de kolay değil. Bu yüzden kamplarda isyanlar, açlık grevleri eksik olmuyor. Daha geçtiğimiz gün Batı Avustralya'da bir kampta 7 kişi şartları protesto için üst ve alt dudaklarını birbirine diktiler. Avustralya hükümetinin ka-

çaklar konusundaki hassasiyetini anlamak mümkün. Ancak zaman zaman insan hakları ihlali ne varabilen görüntülerin yaşanmasına yol açmak anlaşılır gibi değil. Organize insan kaçakçıları ile mücadele edilmesi, Endonezya ve hatta Malezya ile bu konuda işbirliği yapılması gerekirken hükümetin yaptığı sahile çıkan kaçakları toplayıp kamplara tıkmakla sınırlı kalıyor. Başka bir deyişle suçluların peşine düşülüyor; onun yerine kurbanlar cezalandırılıyor. Bir senatör “Bunlar yasadışı suçlulardır. Gemiye binmeden önce herhalde Endonezya'da McDonalds'da yemek yiyorlardı” şeklinde konuşabiliyor.

Mevcut kamplar yetmediği için hükümet üç yeni kamp daha açtı. Şu bir gerçek ki insan kaçakçılığı ya da umut tacirliği, çok cazip bir iş. Riski az, parası iyi. Endonezya-Avustralya hattında yılda 100 milyon dolarlık “harım”

olduğu tahmin ediliyor. Bu işle uğraşanlar, ki Türkiye'de faaliyet gösterdikleri biliniyor, yasal boşluklardan da yararlanıp işlerini büyütüyorlar. Bu da kaçakların sayısının katlanarak artması anlamına geliyor. Buna da çare yeni kamplar açmak. Tam bir kısır döngü.

Avustralya tabii ki yasadışılığı kabul etmeyecek ve mevcut göçmenlik yasalarını harfiyen uygulayacak. Ancak şu da bir gerçek ki Endonezya'dan ölümü bile gözü alıp teknelerle yola düşen bu insanlar, Norveç bandıralı gemide kaptana “bizi Avustralya'ya götür; kaybedilecek bir şeyimiz kalmadı artık” diyen bu insanlar, Taliban'dan, Saddam'dan, molalardan kaçıyorlar. Milli marşının satırlarında bile “denizleri aşıp gelenlerle paylaşacak birçok yerimiz var” diyen Avustralya, bu kişilerin işlemlerini “gözetli kamplarına” gerek kalmadan, ama aynı zamanda yasal yollarla başvurularının hakkını da yemeyecek bir formülle yerine getirmeli ve asıl “yasadışı” olanlarla, yani insan kaçakçıları ile savaşmalı.